Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

В Українській державі український народ свобідною волею має вирішувати сам про її державний і суспільний устрій.
Степан Бандера

**№ 9 (271)
25 березня
2010 р.**

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Редактор – Михайлина Боднар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

ПРАВО БУТИ НАРОДОМ

Віче під гаслом «Геть україно-фоба Табачника! Захистімо свої конституційні права!» відбулося в Івано-Франківську. Його організувало націоналістичне громадсько-політичне об’єднання «Національний вибір».

Швидкість і антиукраїнська аґресивність входження нової влади у владу шокувала українців. А заяви і дії очільників держави викликають тривогу за українську державність. Збурила суспільство, принаймні його національну свідому частину, й рекомендація Європарламенту переглянути рішення про присвоєння Голові Проводу ОУН Степанові Бандері звання «Героя України». На цьому наголошували промовці – голова обласного проводу КУН Богдан Борович, керівник «Національного вибору» Святослав Перцович, учителька німецької мови Леся Петраш, представник громадсько-політичного об’єднання «Тризуб» Ярослав Коритчук, депутат обласної ради Зіновій Остап’як та інші.

«Рішення Європарламенту щодо правомірності нагородження Степана Бандери не має жодного історичного та правового підґрунтя й базується на фальсифікаціях щодо української національно-визвольної боротьби, – наголосив Б. Борович. – Адже його батька Андрія знищили комуністи, а сестер репресували в сибірські концтабори, сам Провідник був в’язнем гітлерівського концтабору Заксенгаузен, у концтаборах загинули й два брати, а ще одного як члена похідної групи ОУН розстріляли німці…»

«Не можна навіть уявити собі, щоби в якійсь іншій самостійній державі на одну з найголовніших посад – виховання молодого покоління – могли призначити людину, яка ненавидить цю державу, виступає проти основ державності й національної ідентичності, державної мови, національної історії та соборності, – заявив С. Перцович. – А в нинішній Україні таке можливе. І саме україноф об Табачник став міністром освіти. А він же відкрито виступає проти державності української мови й запровадження мови сусідньої держави в освітніх закладах, заперечує самостійну історію українців, голодомор – як геноцид, він сфальсифікував конкурс «Великі українці», нищить ідею євроінтеґрації України…»

Вчителька Л. Петраш та інші промовці наголошували, що з приходом нової влади в Україні утверджується режим внутрішньої окупації, який насамперед нищить духовні підвалини суспільства. А за ними дуже швидко будуть знищені й економічні. І цьому можна протистояти тільки єдністю національних сил. Саме на цьому наголошено в ухваленій резолюції, в якій поставлена вимога до Президента, Верховної Ради й Уряду забрати Табачника з посади міністра освіти, а Європі – не втручатись у внутрішні справи України.

Б. В.

ІЗ ВЕРБНОЮ НЕДІЛЕЮ ВАС, КРАЯНИ!

ШУТКА Б’Є, НЕ Я Б’Ю… ВІДНИНІ ЗА ТИЖДЕНЬ – ВЕЛИКДЕНЬ!

РЕЗОНАНС

АКТ НЕВДЯКИ

Европейский парламент ухвалив резолюцію про ситуацію в Україні, де, поряд із розумним аналізом цієї ситуації, вдався до прямого «старшобратнього» повчання України, очевидно, з легкої руки польського прем’єра Єжи Бузека – теперішнього голови цього парламенту. Єжи Бузеку, бачте, не до вподоби, кого українці шанують, як своїх героїв, що є виключною внутрішньою справою українців.

Що ж саме викликало незадоволення польського діяча? Йому не до шмиги присвоєння Степанові Бандері звання Героя України. Що ж такого зробив Бандера, що шкодило і шкодить Європі?

Якщо пильно подивитися на діяльність С. Бандери й очолюваний ним рух, то можна без жодного ваганя сказати, що Бандера заслуговує не лише звання Героя України, але й звання Героя Европи, якби таке звання існувало.

Бо, якщо простежити історію СССР XX століття, то неупередженому спостерігачу видно, що визвольні рухи на загарбаних Москвою землях Литви, Латвії, Естонії та Західньої України були безпосереднім поштовхом до розвалу СССР 1991 року. Уперше за всю свою узурпаторську історію червона Москва зустріла глибоко справедливий опір своїй антинародній політиці. Такого опору, такої завзятої і безкомпромісної боротьби Москва ще не знала. Ця «невідома війна» тягнулася на окупованих Москвою землях до 1953 року.

Чи лишила ця боротьба по собі якийсь слід в серцях народів СССР?

Очевидно, що лишила.

Ця боротьба показала народам СССР, що радянська влада не вічна, не незнищенна, що вона несправедлива й тримається на терорі, страхові та словоблудстві.

Ми знаємо з історії, що народні повстання, народний опір узурпаторам, навіть якщо він врешті-решт стає подоланий, не зникає безслідно з тих територій, де такий рух мав місце. Візьмім революцію 1905 року в Росії, повстання на панцернику «Потьомкін», похід 9 січня 1905 року до царя тощо. Як пізніше визначали історики – це була репетиція революції 1917 р. в Росії, репетиція 10 днів, що трусонули світом.

Або візьмім польські повстання в Росії XIX століття. Чи не були вони репетицією здобуття Польщею незалежности 1918 року?

Те саме треба сказати і про український визвольний рух на Західній Україні у XX ст. в СССР. Чому саме український? А литовський, латвійський, естонський? Вони, безперечно, теж впливали на неприйняття народами СССР московської диктатури, але ці нації не мали безпосереднього впливу на неприбалтійське населення СССР. Між людністю прибалтійських республік та людністю СССР не було широких двосторонніх контактів.

Інша річ – Західня Україна. Західня Україна мала в СССР територію, на людність якої вона безпосередньо впливала. Це була Східня Україна. Контакти між двома Українами не могли не лишити свого сліду на людності Сходу України, на людності та політичних діячах Грузії, Вірменії, Азербайджану, Середньоазіятських республік.

І коли слідом за Україною 1991 року почався «парад суверенітетів» – у цьому була велика заслуга українського та прибалтійських визвольних рухів 1939–1953 рр. в СССР. Цим рухам Европа має завдячувати розвал імперії зла – СССР.

Розвал СССР Европа і світ зустріли, як здоровий, хвали гідний факт.

То чи ж личить Європейському парламенту підключатися до брехливої, ні на чому не обґрунтованої кампанії з дискредитації, як українського визвольного руху, так і його лідерів? Москва ненавиділа Бандеру всіма фібрами своєї чорної душі, вона задумала і здійснила вбивство С. Бандери – героя Европи, героя европейських засад співжиття між народами.

І сьогодні Европа, замість подяки Бандері, з легкої руки Єжи Бузека прилучилася до брехливої ненависницької кампанії проти Бандери, започаткованої кремлівськими сталіністами. Чи розуміли парламентарі Европи, яку свиню підсунув їм їхній президент?

Героя Европи облили кремлівськими помиями!

Що ж ми бачимо?

Маємо куди яких «добрих» сусідів. Москва тільки й знає, що паплюжить Україну. Тепер до московських братів приєдналась і Варшава. Виходить, що Москва і Варшава – два кальоші – пара. Кажуть, що люблять Україну, а ненавидять її героїв. Забувають Божу правду: «Аще кто речет, же любить Бога, а брата свого ненавидить – лож єсть».

Тарас Шевченко колись мріяв:

Щоб усі слов’яни стали
Добрими братами,
І синами сонця правди,
І єретиками.
Отакими, як Константський –
Єретик великий!
Мир мирові подарують
І славу вовіки!

Ох, не стануть вони, Тарасе Григоровичу, добрими братами, ох, не стануть!

Їх тягне до себе інквізиторство, поліцейщина, спалення на вогні: «Заборонять! Не пущать! Молчать!»

Важко нам із такими сусідами.

Хочуть забрати від нас і від Европи її героїв.

Та чи вдасться їм це?

СССР 70 років обливав брудом український визвольний рух. А який наслідок?

Такий самий наслідок матиме і започаткована Єжи Бузеком кампанія брехні та словоблудства.

Розумна і чесна Европа ніколи не забуде своїх героїв – мужніх та безкомпромісних борців з узурпаторами та народожерами – українських повстанців-бандерівців, а на ділі смертників-камікадзе, та їхнього лідера Степана Бандеру!

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

Зберігаємо правопис автора

КОРОТКО: НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

НАЙКРАЩИЙ – БОЛЕХІВ

За підсумками щорічного передвеликоднього конкурсу «Населений пункт найкращого благоустрою та підтримки громадського порядку» перше місце серед п’яти міст обласного значення здобув Болехів, отримавши від обласної влади диплом та грошову премію в розмірі 30 тис. грн.

Преміальні друге та третє місця посіли міста Яремче й Калуш. Їхня грошова винагорода становить 20 і 15 тисяч гривень відповідно. Найкращим селищем Прикарпаття визнали Печеніжин Коломийського району, яке й отримало перше місце і премію 30 тис. грн. Друге місце і 15 тис. грн. вибороло селище Брошнів-Осада Рожнятівського району; третє і 10 тис. грн. – селище Гвіздець Коломийського району.

Серед прикарпатських сіл найкраще благоустроєне село Черганівка Косівського району, сільрада якого отримала диплом і 15 тис. грн. Друге місце і 10 тис. грн. отримало село Нижній Струтинь Рожнятівського району, третє – село Чесники Рогатинського району, премія якого становить 5 тис. грн.

Також відзначена позитивна робота з благоустрою Рогатина

ЗАЛІКОВА ДЛЯ ТАБАЧНИКА

У Львові студенти сформували живий ланцюг від Львівського національного університету імені Івана Франка до університету «Львівська політехніка» і до головного залізничного вокзалу, щоб через цей ланцюг передати символічну заліковку міністрові освіти і науки України Дмитру Табачнику.

Таким чином студенти вимагають звільнити Табачника з посади міністра.

Координатор «антитабачниківської кампанії» Андрій Бень повідомив, що заліковку Табачника потягом передадуть у Тернопіль, далі – в Харків, Суми, Кіровоград, а в Києві її вручать особисто Дмитрові Табачнику. У цій заліковці студенти оцінили на «відмінно» успіхи Табачника у таких дисциплінах, як «політична клоунада», «прикладна русифікація», «основи казнокрадства».

«Я щиро вірю, що ми знімемо Табачника, ми будемо боротися до кінця», – заявив Андрій Бень і додав, що жодні вибачення тепер не зможуть загладити україно-фобські заяви Табачника, які він робив раніше.

ПРОЕКТИ

ПОРЯТУЙМО ЗЕМЛЮ!

Всесвітній фонд природи та Фонд підтримки студентських ініціатив звертаються з пропозицією приєднатися до кампанії «Година Землі-2010». У суботу, 27 березня о 20.30 люди по всьому світу вимкнуть світло на одну годину, годину Землі, щоб показати необхідність об’єднаних дій для боротьби зі зміною клімату. Година Землі була розпочата у 2007 році в Австралії з метою привернути увагу до проблеми зміни клімату. У 2008 році ця успішна акція поширилася світом, у ній взяли участь понад 50 мільйонів людей у 35 країнах світу. У минулому році до неї долучилися 4088 міст та 88 країн по всьому світу. В Україні взяли участь 16 міст та містечок.

Н. К.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **“ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ”!** Передплатний індекс **91083**

ПЕРШОПРОХОДЦІ

ПАМ'ЯТІ ЧОРНОВОЛА

Гельсинкська хартія. Таке потепління!
Та скута ще кригою Вкраїна твоя.
Ти твердо знав, що зійде насіння,
Бо розумом й серцем його засівав...

Знамена барвисті, жовто-блакитні,
Як води у повінь, потоком неслись.
По Львову розбурхані, такі урочисті –
Хоругви святії. В душі він молився.

Та мить історична, така блискавична!
У чистому небі така височінь!
Не було вже сили її зупинити,
То Руху лавина гоїла нам біль!

Ті муки й зневагу, що в тюрмах зносили
Впродовж тиранії, імперської тьми.
І чулось: «Сини України!
У єдності – сила!
З вами Рух – В'ячеслав Чорновіл!»

А доля мчить така невблаганна –
На гладкій дорозі шосейній лягла.
Камазом – катом «вчорашніх» –
По вірному сину пройшла.

Утратила славного Вкраїна Героя,
В серцях українців – щем колючий.
Народе, прокинься! У єдності – Воля,
У тебе я вірю. Наші крила могутні.

Володимир ДОВГУН,
голова первинного осередку «Москалівка», м. Косів

СУД І СУТЬ

ЧИ МАЄ ЧЕСТЬ СИМОНЕНКО?

Суд зобов'язав Симоненка спростувати наклеп на Командира УПА

Іменем України на відкритому засіданні суд постановив: Роман Шухевич ніколи не зраджував українському народові.

Печерський районний суд Києва своїм рішенням зобов'язав народного депутата, керівника комуністичної партії Петра Симоненка на найближчому пленарному засіданні Верховної Ради України спростувати поширену ним недостовірну інформацію про Романа Шухевича: щодо його і Української Повстанської Армії нібито допомоги нацистам під час Другої світової війни.

Суд постановив: «Роман Шухевич ніколи не зраджував українському народові, на вірність Радянському Союзу не присягав, керована ним Українська Повстанська Армія боролася і проти більшовицького бандитизму на теренах Західної України, і проти німецьких завойовників».

Позов був ініційований дітьми Шухевича – Юрієм Шухевичем-Березинським та Марією Трильовською.

Рішення ухвалили 14 січня 2010 року і воно вже набуло чинності. Головувала суддя С. Я. Волкова.

Директор Державного галузевого архіву СБУ кандидат історичних наук Володимир В'ятрович у коментарі Українській інформаційній службі зазначив: «Висновок суду повинен поставити крапку в різноманітних спекуляціях на темі українського визвольного руху і припинити наклеп на борців за українську державність».

Від редакції: *Минуло вже чимало часу, але лідер комуністів так і не виконав рішення суду. Чи для них і далі закон не писаний?*

ТАК ДУМАЮ

КОРІННЯ КРИЗИ

Якщо заглянути в нашу правдиву історію, то побачимо, що за 650 років підневільного життя ми мали не одну нагоду вирватися з чужого ярма. Та щоразу політична обмеженість, нерішучість, брак патріотизму, шкурництво і холуйство наших політиків, призводили до того, що вони не тільки не сприяли, а часто активно протидіяли справі визволення України.

Почнімо з середини XVII століття, коли український народ скинув польське ярмо саме тому, що його з'єднала жертовна любов до своєї держави й державної незалежності, з чим люд пов'язував споконвічні мрії про краще життя. Але, як кажуть історики, в той сприятливий момент Хмельницький та козацька старшина через нерішучість не змогли закріпити бажаної народом держави. А після Переяславського «возз'єднання» і смерті Хмельницького Москва наділила козацьку старшину великими привілеями та маєтностями. Тоді вже особисті інтереси провідної української верстви стали понад інтересами держави та народу, який загнали у кріпацьку неволю.

Приблизно те ж саме сталося і в 1917–1920 рр. Тоді здавалося, що історичні обставини дуже сприятливо склалися для українського народу в його визвольній боротьбі. Російсько-імперська влада припинила своє існування, а поневолені народи, в тому числі українці, заявляли про свої права на самостійне життя, і робили в цьому напрямку конкретні кроки. Але тоді в центрі імперії Росії виник політичний і економічний безлад, чим скористалися зовнішні сили Європи й Америки. В боротьбі за владу в Росії з'явилась наймогутніша зброя сатани – більшовизм із марксистською ідеологією, яка була відверто скерована, в першу чергу, проти християнства, щоб будь-якою ціною опанувати душу людини. По-перше, брехливою аґітацією: «Землю – селянам!», «Фабрики – робітникам!», «Мир – народам!». По-друге, жорстоким терором. Тому український народ, найбільш віруючий, який вірив у Бога й довіряв людині згідно християнської моралі, був так жорстоко знищений марксистськими злочинцями, що він і донині не може приступити до побудови своєї національної держави.

Та не зрозуміло, чому нині християнська цивілізована Європа й Америка так неуважно спостерігають за проявами марксизму в незалежній Україні й так поблажливо ставляться до нього? А як ставиться ця західноєвропейська християнська цивілізація до тієї потужної жертовної боротьби українців під проводом Степана Бандери проти жорстокого червоного дракона у 1944–1954 роках на Західних землях України, – чуємо із заяви Європейського парламенту. Історики кажуть, що так само неуважно й поблажливо вся християнська Європа й Америка ставилась до жовтневого перевороту, вчиненого тим же червоним драконом у Росії. Для цього вождь більшовиків Ленін привіз із Німеччини 50 мільйонів золотих марок і 30 досвідчених революціонерів, а Троцький – з Америки – корабель зброї і 300 спеціально підготовлених терористів.

Після жовтневого перевороту кривава пелена огорнула Росію і Україну, бо вже 25 грудня 1917 р. Червона армія почала загальний наступ на Україну, де більшовицька пропаґанда для української віруючої людини розкинула свої підступні сіті під брехливим гаслом: «Вибирай: чи обіцяну самостійну Україну, чи вже добрячий шмат землі – панської або сусідакуркуля?» І віруючі українці вибирали... йшли в пастку червоного сатани й отримали пекло з голодомором 1932–1933 років.

Нині від нової влади ми чуємо те саме, мовляв соціальне важливіше від національного, й половина українського суспільства в це вірить, не розуміючи, що і хто за цим криється.

Багато хто вважає, що авангардом революційних подій 1917 року й подальшої громадянської війни, знищення християнства і будівництва нового світу на основі марксистської ідеології безумовно були люди єврейської національності. Наприклад, у газеті «Комуніст», виданої в Харкові 21 березня 1919 р., автор М. Коган писав: «Без перебільшення можна сказати, що велика російська соціалістична революція здійснена руками євреїв... Правильно, що у лавах Червоної армії нема євреїв, якщо йдеться про рядових, але бувши комісарами в комітетах і радянських організаціях, євреї відважно ведуть пролетарські маси до перемоги. Символ євреїв став символом російського пролетаріату, який усією душею прийняв червону п'ятикутну зірку, що колись була символом сіонізму і єврейства. Предтеча марксизму Вайсхаунт – єврей, першовчитель більшовизму Маркс – єврей, Ленін – єврей по матері, вся верхівка, яка захопила владу в Росії в жовтні 1917 р. складалася з євреїв. Все керівництво ВЧК і весь репресивний апарат – євреї»... Але Сталін не єврей, який послідовно втілював у життя програму будівництва марксистської імперії, під назвою «будови соціалізму», розробленої Леніним за участю Троцького та реалізації його ідей «безперервної революції» – захоплення Європи, що й породило, за законами природи, реакцію в Європі – створення на протидію соціалізму націонал-соціалізму.

У ленінську програму входило і знищення селянства, і діячів культури та релігії, і класових ворогів марксизму, яку Сталін, мабуть, перевиконав. Але в 30-х роках він посатанинськи методично розгромив і знищив усю цю ленінську ґвардію, включно з Троцьким та пішов на зближення з німецьким нацизмом, який з допомогою Сталіна відроджував свою військову реваншистську машину. Тут є над чим замислитись? Чому після Другої світової війни засудили тільки злочини німецького нацизму й понині замовчують злочини марксистського комунізму, який відкрито протидіяв незалежності й демократії народів на пострадянському просторі, нав'язуючи їм свою фальшиву історію. Бойню двох антинародних сатанинських сил – марксизму і нацизму – на землі українського народу нині в незалежній Українській державі називають «Великою Вітчизняною війною». В українській державі вже немає місця для власної історії, тож хто в цьому винен?

Степан ПРИЙМА

ЧИТАЮЧИ КОБЗАРЯ

Помолившись, і я б заснув,
Так думи прокляті
Рвуться душу запалити,
Серце розірвати.
Т. Шевченко

ДУМИ, ЩО ДУШУ РВУТЬ

(Продовження. Поч. у № 7, 8)

Чому українську мову так погано вивчають? Може, вона важка для вивчення? Здається, ні. Але деякі депутати Верховної Ради за сімнадцять років незалежності України так і не опанували її.

От і братія сапнула
У сенат писати
Та підписуватись, та драти
І з батька, і з брата.
А між ними і землячки
Де-де проглядають;
По-московськи так і ріжуть,
Сміються та лають
Батьків своїх, що змалечку
Цвенькать не навчили
По-чужому, а то тепер
І кисни в чорнилах!..
П'явки, п'явки! Може, батько
Останню корову
Жидам продав, поки навчив
Московської мови!..
Україно, Україно!
Оце твої діти.
Твої квіти молодії,
Чорнилом политі,
Московською блекотою.
Плач, Україно,
Бездітна вдовице!

Поет болем власної душі пригадує їм, що тільки мурашиною працею можна прислужитися батьківщині, що всяких духовних скарбів шукати треба на своєму, хоч і убогому ґрунті, навіть серед рідних руїн:

У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй хаті – своя правда
І сила, і воля!..

Щоб переконати землячків про їхній обов'язок жити й працювати для України, Шевченко в поемі «Великий льох» ставить їм перед очі приклади Божої кари. Молода дівчина Пріся карається тільки за те, що вона перейшла з повними відрами води гетьмана Богдана Хмельницького, коли він виїздив зі Суботова до Переяслава підписувати угоду з москалями. Тією водою вона потруїла батька, матір, брата і навіть:

Собак потруїла
Тою клятою водою!
От за що караюсь,
От за що мене, сестрички,
У рай не пускають!..

Друга душа молодої дівчини карається, не може ввійти в рай тому, що в зруйнованому москалями Батурині напоїла московському цареві коня, коли той повертався з-під Полтави:

А за що мене карають,
Я й сама не знаю!
Служила, годила...
Що цареві московському
Коня напоїла...

Третя душа маленької невинної дитини карається за те, що в матері на руках заплакала, а щоб її заспокоїти, мати їй показала золоту галеру на Дніпрі, якою плила цариця Катерина:

Я глянула, усміхнулась, –
Та й духу не стало!
Й мати вмерла! В одній ямі
Обох поховали.
От за що, мої сестриці,
Я тепер караюсь...
Чи я знала, ще сповита,
Що тая цариця –
Лютий ворог України,
Голодна вовчиця!..

По таких страшних прикладах Божої кари за зраду України, Шевченко закликає опам'ятатися:

Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде!
Розкуються незабаром
Заковані люди;
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!..

І на наших очах сповнилося страшне пророцтво:

Стережіться ж,
Бо лихо вам буде,
Тяжке лихо!

Не може бути більшого лиха, як споневіритися словам пророка, а ми це зробили в часи визвольних змагань 1917–1921 та 1940–1945 років. За що й прийшла заслужена кара. До тих, що ходили в тяжкому ярмі, обливаючись кривавим потом і сльозами, поет звертається з материнською і батьківською любов'ю, закликаючи їх до взаємної любові, до величного і незрівнянного братолюбія, прикладом якого подібні можемо знайти тільки у Христовій Євангелії:

Любітеся, брати мої,
Україну, любіте,
І за неї, безталанну
Господа моліте!

Шевченко водночас заповідає їм, що в їхній взаємній любові є запевнення і ґарантія воскресіння України.

Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!

Василь ГУК,
лауреат премії ім. Марійки Підгірянки
(Далі буде)

КОНФЕРЕНЦІЇ

ГЕНОЦИД УКРАЇНИ

У Львові відбулася науково-практична конференція «Геноцид України у XX столітті» за участю Всеукраїнської громадської організації «Товариство відродження української нації», Національного університету «Львівська політехніка», науковців Львівського національного університету ім. І. Франка, вишів Львова, Києва, Харкова. Виступали професори Василь Лизанчук, Любомир Сеник, доцент кафедри української фольклористики Михайло Чорнописький та інші. У своєму виступі на конференції ряд важливих проблем порушив громадсько-політичний діяч – Герой України, син генерала УПА Романа Шухевича Юрій Шухевич, який був в'язнем сумління 33 роки.

На пленарному засіданні з доповідями виступали відомі вчені – доктори історичних наук Володимир Сергійчук (Київський національний університет ім. Т. Шевченка) з доповіддю «Голодомор 1932–1933 років на Кубані і в Казахстані як свідчення геноциду українства», Микола Литвин (Львів) – «Депортації 40-х років як конфлікт історичної пам'яті українців і поляків», Іван Белебеха (професор з Харкова) – «Завдання української еліти з відродження української нації».

Чимало актуальних доповідей були озвучені на п'ятьох секціях. Учасники першої секції висвітлювали тему «Голодомор 1932–1933 років – організований геноцид українців». На другій секції мова йшла про духовний геноцид українців. Темою третьої – «Геноцид проти української сім'ї». Тут про трагедію родини Волошинович розповів відомий поет, політичний в'язень Ігор Калинець – нині заступник директора Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка. На четвертій секції доповіді були присвячені такій темі: «Депортації – форма і зміст геноциду», на п'ятій – «Безправність геноциду», де висвітлювалися питання репресій на Західній Україні.

Заступник голови Івано-Франківської обласної «Просвіти», доцент Петро Арсенич на основі архівних джерел розкрив тему «Кривавий сталінський терор на Прикарпатті 1939–1941 рр.». У своєму виступі П. Арсенич розповів про долю репресованих діячів «Просвіти», зокрема, про голову Станиславівської філії «Просвіти» – адвоката Юліана Олесницького, який був заарештований 23 вересня 1939 р. і загинув у червні 1941 р. у концтаборі у Свердловській області. На конференції експонувалася пересувна документальна фотовиставка «Галичани – жертви сталінських репресій у 1920–1941 рр.».

Івано-Франківську область представляла організація «Закон і порядок» у складі: Володимир Турчин – голова організації, Петро Арсенич – заступник голови обласної «Просвіти», Володимир Двояк.

Конференція добре сприймала виступ Володимира Турчина на тему «Сучасні форми геноциду української нації (інформаційний терор, моральне розтління, поширення користолюбства, пияцтва та інших форм наркоманії)».

Учасники конференції підтримали звернення організації «Закон і порядок» щодо захисту української нації від поширення пияцтва, особливо серед молоді. Також була підтримана заява-протест Братства вояків ОУН–УПА щодо заяви Європарламенту, яка стосується відміни присвоєння Степану Бандері звання «Герой України».

Учасники конференції ухвалили важливі резолюції та звернення до світової громадськості.

Петро АРСЕНИЧ

БЛАГОДІЙНІСТЬ

НАГОРОДИЛИ ВСІХ

Як ми вже повідомляли, 16 березня в Івано-Франківському облмуздрамтеатрі імені Івана Франка відбувся ІІ Благодійний дитячий фестиваль «Мистецький храм». Учасниками фестивалю з усіх районів краю були діти-сироти, діти з дитячих будинків та інтернатних закладів, діти з багатодітних, неповних і малозабезпечених сімей, діти, батьки яких були ліквідаторами аварії на Чорнобильській АЕС, діти, батьки яких загинули при виконанні службових обов'язків.

Вихованка Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» Іринка Стецько з нагородами

Володаркою гран-прі стала Анисія Юзюк (16 років, номінація «музичне мистецтво» (скрипка), старша вікова категорія), яка була нагороджена кубком, дипломом, шубою від «Дизайн-студії Марії Волосовської» і цифровим фотоапаратом від ТОВ «Технополіс». Вона є студенткою Івано-Франківського музичного училища імені Дениса Січинського.

У кожній віковій категорії визначалися лауреати І, ІІ, ІІІ премій, а всі учасники стали дипломантами. Всі лауреати були нагороджені медалями й дипломами та цінними подарунками від меценатів: шуби і хутрові набори від генерального мецената фестивалю – «Дизайн-студії Марії Волосовської», хутрофірми «Тисмениця», цифровий фотоапарат – від фірми «Технополіс», костюми – від магазину «Михаїл Воронін», магнітоли – від Благодійного фонду «Наше Прикарпаття», грошові премії, м'які іграшки – від магазину «Немовлятко», солодощі – від «Прикарпатського торгового дому» та фірми «Лігос», стильний одяг – від магазину «Індиго» та підприємців Івано-Франківська.

У програмі гала-концерту фестивалю відбувся сольний концерт відомої юної піаністки – учениці школи педагогічної практики Івано-Франківського музичного училища імені Дениса Січинського, учасниці телепроекту «Танцюю для тебе» дев'ятирічної Оксани Горецької, яку оргкомітет фестивалю нагородив медаллю і дипломом «Почесного лауреата».

Хочу додати, що ІІІ Благодійний дитячий фестиваль «Мистецький храм», який відбудеться в грудні, напередодні дня Святого Миколая, матиме статус реґіонального. В ньому візьмуть участь діти з областей Західної України.

Ярослав БОРУТА,
голова благодійного фонду «Мистецький храм»

ОТЖЕ, ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ:

Гран-прі – Анисія Юзюк (16 років, м. Івано-Франківськ), студентка музичного училища імені Д. Січинського (скрипка).

ВОКАЛ (старша вікова категорія):

І премія – Ганна Суходол (м. Калуш), студентка Калуського коледжу культури (вокалістка),

ІІ премія – Андрій Дармограй (с. Далешеве Городенківського р-ну (вокаліст)),

ІІІ премія – Христина Васкул (м. Коломия).

ВОКАЛ (молодша вікова категорія):

І премія – Ірина Стецько (м. Івано-Франківськ),

ІІ премія – Павло Данилів (м. Рогатин),

ІІІ премія – Людмила Тимків (м. Калуш).

Хореографія (старша вікова категорія):

І премія – Анна Роголь, Іван Юрків (с. Підбережжя Болехівської міськради),

ІІ премія – Любов Гадючева (м. Калуш),

ІІІ премія – Роксолана Бойчук (с. Яблунька Богородчанського р-ну).

Хореографія (молодша вікова категорія):

ІІ премія – хореографічний колектив «Зіронька» (с-ще Перегінське Рожнятівського р-ну),

ІІІ премія – Наталія Кухарчишин (м. Івано-Франківськ).

Музичне мистецтво (старша вікова категорія):

І премія – Тарас Гуцуляк (м. Коломия),

ІІ премія – Катерина Каликовська (м. Івано-Франківськ),

ІІІ премія – Вікторія Тетьоркіна (м. Івано-Франківськ).

Музичне мистецтво (молодша вікова категорія):

І премія – Людмила Гутік (м. Калуш),

ІІ премія – Марта Юзюк (м. Івано-Франківськ),

ІІІ премія – Оан Юзюк (м. Івано-Франківськ).

ВІДЛУННЯ СВЯТА

ПОЛУМ'ЯНИМ СЛОВОМ...

Біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Косові священики УГКЦ, УПЦ КП, УАПЦ відправили поминальну панахиду в пам'ять великого сина України, геніального поета й художника Тараса Шевченка.

Вшанувати пам'ять великого Кобзаря зібралися представники влади, організацій, підприємств, Союзу українок, Всеукраїнського об'єднання ветеранів, КУН, РО ВУТ «Просвіта», ВО «Свобода». Зі словом про великого українця виступила член правління районної «Просвіти», координатор клубу української інтеліґенції ім. І. Пелипейка Аделя Григорук.

Богдан ГЛІБЧУК,
голова Косівського районного об'єднання «Рідне слово» ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

УКЛІН ТОБІ, ТАРАСЕ!

Урочисто відзначили роковини Тараса Шевченка у с. Бортники Тлумацького району. З ініціативи осередку «Просвіта» перед громадою села з концертною програмою «Уклін тобі, Тарасе» виступили члени «Молодої Просвіти», фольклорний гурт «Чорнобривці», члени шкільного драматичного гуртка.

Звучали поезії Кобзаря «Розрита могила», «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...», «Стоїть в селі Суботові», пісні на слова Т. Шевченка. Схвилювала всіх інсценізація поем «Катерина» і «Тополя».

Варто нагадати, що святкування Шевченківських днів у Бортниках – давня традиція з часу заснування осередку «Просвіти», що бере початок у 20-х роках минулого століття.

Галина СЛОБОДЯН,
голова осередку «Просвіти»

ПАЛОМНИЦТВО

ДО ПОЧАЄВА...

У ці передвеликодні дні просвітяни здійснили паломництво до місця, яке несе світові істину про Христа – Спасителя світу – до Святоуспенської Почаївської лаври. Вона знаходиться за сімдесят кілометрів від Тернополя і розташована на високій кам'янистій горі, що височить над всією околицею більш ніж на сімдесят п'ять метрів. Гору з трьох боків оточує містечко Новий Почаїв.

Перші історичні згадки про лавру датуються початком XIII ст. – часами навали татарського хана Батия на Київську Русь. Після розгрому Києва та руйнування його святинь деякі православні іноки київських печер утекли на захід і поселились в околицях Почаївської гори. Засновником і подвижником на горі був преподобний Методій. Як сповіщає народний переказ, записаний у старовинних книгах, явлення Божої Матері на Почаївській горі сталось у 1240 році. Пресвята Богородиця з'явилася кільком монахам та пастухові, якого звали Йоан. На місці, де відбулося явлення, Цариця Небесна залишила відбиток своєї правої стопи. З того місця забило джерело цілющої води, від якої віруючі люди і донині отримують зцілення від усіляких хвороб.

З того часу свята гора стала місцем подвигу багатьох монахів, що приходили під благодатний покров пресвятої Богородиці.

Просвітяни на території Святоуспенської Почаївської лаври

З милості Божої чернеча молитва у святій обителі не припиняється ані на мить, бо в ній –смиренна вдячність за невичерпну благодать. Це і притягує незліченну кількість паломників на Почаївську гору, а чудеса, які ставалися тут у всі часи, не припиняються й донині, навертаючи людей до віри та зміцнюючи їх на вузькому шляху спасіння.

Просвітяни побували на пізній Літургії у Святоуспенському соборі й соборному акафісті до Божої Матері перед її чудотворною іконою, придбали святу воду й просфори. Чудодійної сили удостоюються лише ті, хто приймає їх з вірою Бога і силу святої Церкви, хто має чисте серце й бажання покаятися, змінити життя і спастися.

Михайлина БОДНАР

НОВІ ВИДАННЯ

ЩО ТО ЗА СЕЛО БЕЗ РІЧКИ?

Василя Гавадзина знаю близько 10 років. Знають і поважають його односельці. Він – батько чотирьох дітей, що нині трапляється рідко. Але поважають не лише через це. Хоровий колектив, яким він керує, не раз тепло зустрічали на сцені обласного Народного дому «Просвіта». Він домігся, щоб йому присвоїли звання «народного». З 2005 року В. Гавадзин очолює Красилівський осередок Народного руху України. Пана Василя неодноразово обирали депутатом сільської і районної рад. Мало є таких людей, щоб стільки часу й енергії віддавали громаді села.

А він – ще й голова «Просвіти» с. Красилівка Тисменицького району. І це зобов'язує багато до чого. Став ініціатором спорудження пам'ятного знака жертвам голодомору 1932–1933 років. Президія Республіканської ради Українського товариства охорони природи визнала Василя Гавадзина лауреатом конкурсу з пропаґанди екологічних знань серед населення. Він – відмінник освіти України, вчитель-методист. Має ряд інших заслуг.

Та сьогодні ми вітаємо пана Василя з новою книжкою, яка вийшла у нашому видавничому центрі «Просвіта». Назва її – «Чому ридає Опришина». Вперше ім'я В. Гавадзина з'явилося на шпальтах районної газети «Вперед» понад 30 років тому. Він є також частим дописувачем «Галицької «Просвіти». Власне його дописи до нашої газети ввійшли до нової книжки.

Автора турбує і вулиця дитинства, і «Хто допоможе Опришині», і «Скит Манявський». Він роздумує над тим, «Які ми», «Ким будемо в XXI столітті». Пише про те, завдяки чому ми не загинули, вистояли протягом століть, збереглися як нація, не маючи власної державності. Його болить доля односельців. В. Гавадзин закликає не впускати у власну душу байдужість, не стояти осторонь, а захищати надбане. Бо є в нас прикриті мовчанням прояви бюрократизму владних структур. Читаючи книгу В. Гавадзина, кожна чесна людина відчує, як треба жити й працювати для свого народу не словом, а справами.

...Тепер В. Гавадзин спостерігає за роботами, які ведуться на Опришині. Нарешті настав час, до якого йшов довго, який вистраждав й ожив разом з відновленням життя річки – річки свого дитинства, яка й спонукала його до написання цієї книжки.

Михайлина БОДНАР

МИНУЛЕ І СЬОГОДЕННЯ

ПО ЖИТТЄВИХ ДОРОГАХ З БОГДАНОМ ЛЕПКИМ У СЕРЦІ

(Закінчення. Поч. у № 4, 5, 7, 8)

Загарчали в смертельній агонії колеса іржавої каґебістської машини, велика споруда імперії, збудованої на розчині піску і крові, дала явні ознаки розвалу. Йшов бо 1989 рік. І знову в пам'яті зринули Лепкові рядки:

Гей, що чувати там у вас,
Чи йдете з колядою?

А чому б не нагадати коломиянам таку важливу постать української культури як Богдан Лепкий і цим заповнити одну з білих плям у пам'яті мешканців міста над Прутом?

Вже існувало Товариство української мови, а в ньому – потужний осередок медичних працівників при районній лікарні, в складі якого – заслужена чоловіча хорова капела під керівництвом Михайла Гринюка. В складі товариства зійшлися добрі декламатори-лікарі: Лідія Ріпецька, Роман Демчина, Марія Гуменюк, Зиновій Гнатюк. А ще – жіночий ансамбль. Та це ж сила! Благо, що, незважаючи на обшуки оперативників КҐБ, вдалося зберегти рукописну книжку творів Богдана Лепкого, яку я збирав по крихті – з пам'яті і з принагідних видань протягом тривалого часу. В пам'яті зберегли ся й пісні братів Лепких – Богдана і Левка: «Чи то буря, чи то грім», «Видиш, брате мій», «Як з Бережан до Кадри», «Гей, видно село», «Маєва нічка» і ряд стрілецьких пісень.

Захід вдався на славу, вдалою вийшла і моя доповідь, дарма, що біографічних дат у пам'яті збереглося небагато. Тут був дух Бережан, Лисоні й Богдана Лепкого, а це – головне. Цей захід сколихнув Коломию. Влада не втручалася, і з того часу осередок медпрацівників Товариства української мови розпочав плідну працю. З Лепким ми поїхали до Косова й повезли перші синьо-жовті прапори. Косівчани сходилися з острахом, бо стало відомо, що секретарка райвиконкому побігла в КҐБ сповістити про крамольну подію. Одначе ніхто не втручався, вечір пройшов на високому рівні. Наступна поїздка з тією ж програмою була до Івано-Франківська. Іванофранківці зустріли нас не надто дружно, але двері філармонії (старої) відчинили. Ніхто нам не допомагав, але й не заважав. Людей було обмаль, та все ж були. Відтоді в обласний центр ми не потикалися.

Далі були Бережани. До таких подій місто Лепкого, чесно кажучи, не було готове, та все ж ніхто жодних перепон не чинив. Нас сердечно зустріли працівники музею книги на чолі з Надією Волинець. На моє запитання: «Пані Надю, Ви не боїтеся?» – відповідь була: «Я вже нікого не боюсь!»

Перед концертом у Народному домі ми зупинилися в центрі міста й проспівали низку пісень. Результат був очевидний – зал Народного дому наповнився людьми.

Згодом ми здійснили ще одну поїздку до Бережан з оновленою програмою. Побували у Жукові, де дали концерт, а моя рукописна книжка лягла на музейний стенд. В листі до мене покійний Василь Подуфалий напише: «Ваша рукописна збірка на найпочеснішому місці у Жуківському музеї родини Лепких. В. Подуфалий. 11.10.1993 р.»

На Лисоні наші хористи зворушливо, як ніколи, проспівали низку стрілецьких пісень і щиро молились на цьому святому для кожного українця місці. Вони вклонились могилі Українських січових стрільців, які геройчно загинули в 1916 р., обороняючи перед російською армією Бережани і всю Галицьку землю – від московської інвазії.

Повний концерт ми дали в Народному домі в Бережанах.

З того часу взаємини з Бережанами і, зокрема, з панею Волинець зміцніли й поглибилися і не тільки в справі популяризації імен братів Лепких і їхніх батьків, але також на вшанування пам'яті Андрія Чайковського, який довгий час мешкав у Коломиї і похоронений на Коломийському цвинтарі. З огляду на те, що мешкав письменник у теперішньому приміщенні музею Гуцульщини й Покуття імені Йосафата Кобринського, то в його стінах досі збережена його меморіальна кімната. Іменами обох письменників названі вулиці, а на будинку музею встановлені меморіальні таблиці.

о. Зіновій КАРАСЬ

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

КРАЙ-РАЙ МАРІЙКИ ПІДГІРЯНКИ

Прикарпатський милий краю,
В світі кращого не знаю –
Де росисті світлі ранки
Краю-раю Підгірянки!
Ніч в Марійки – красовиця,
Ясноокі в діток лиця,
В щирих віршах чари слова –
Гріє душу рідна мова.
Хвильки так біжать, аж грають,
Квіти барви розсипають,
А трембіти вік сумують –
Щем сердець гуцулів чують.
Цим поетка дорожила,
Проспівала цим, проснила,
Мов струною золотою,
Словом, вірністю, любов'ю.
В неї все і всі ласкаві,
Диво-зими кучеряві,
Мама серцем найщиріша,
Україна – наймиліша.
Була страдниця ти – мама,
Поетеса всім кохана,
Як ти з дітьми, ти – дитина,
Як з громадою – людина.
Край родинний свій кохаєш,
Підгірянку пам'ятаєш,
В віршах тих, що нам лишила,
Є любов, і вірність, й сила.

Юлія ДОЛІНСЬКА,
м. Коломия

ВДЯЧНІСТЬ

ВЧИТЕЛЮ МІЙ...

У проведеному 16 березня ц. р. II Благодійному дитячому фестивалі «Мистецький храм» взяла участь вихованка Клубу обдарованих дітей «Соколята» обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Іринка Стецько і в номінації «вокал, молодша вікова категорія» виборола I місце.

Були заслужені оплески та схвальні відгуки членів журі конкурсу, були цінні подарунки й нагорода, але не було тільки важливих для неї після кожного виступу слів та зауважень її доброго вчителя: «Молодець, Іринко! Так тримати!»

Не судилося... Свою високу нагороду за участь у фестивалі «Мистецький храм» Іринка присвячує світлій пам'яті незабутнього вчителя – Бориса Данилишина.

Ганна СТЕЦЬКО,
бабуся Іринки

ВШАНУВАННЯ

ПАМ'ЯТІ КОМАНДУВАЧА

Минуло 60 років героїчної загибелі командира Армії безсмертних, командувача Української Повстанської Армії генерал-хорунжого Романа Шухевича, який віддав своє життя за Україну.

З ініціативи Косівського проводу КУН у с. Тюдів встановили погруддя Героєві України Роману Шухевичу, вшанувавши цим пам'ять леґендарного командувача і його воїнів. Під керівництвом вчительки історії Тюдівської ЗОШ I–III ст. М. Чоланюк учні школи виконали композицію «Україно, державо соборна». Відомий народний хор «Сокільський передзвін» (керівник – О. Воротняк) виконав патріотичні й духовні пісні. З урочистим словом про визвольну боротьбу українців виступив голова районного Братства вояків ОУН–УПА П. Підлетейчук.

Після закінчення поминального дійства з участю учнів школи та представників партій і громадських організацій, які взяли участь у панахиді, зокрема, «Просвіти», відбувся круглий стіл, учасники якого вели мову про життя і діяльність Романа Шухевича.

Богдан ГЛІБЧУК,
голова Косівського районного об'єднання «Рідне слово» ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

КРУГЛИЙ СТІЛ

ЗАХИСТ РІДНОЇ МОВИ – ОБОВ'ЯЗОК УКРАЇНЦЯ

У світлиці центральної районної бібліотеки Косова з ініціативи правління районного об'єднання «Рідне слово» Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка відбувся круглий стіл на тему «Дотримання законодавства про мови в Україні». Ця тема не залишила байдужими представників Конґресу української інтеліґенції, Конґресу українських націоналістів, Союзу українок, Всеукраїнського об'єднання ветеранів.

З питань мовної проблеми в Україні, районі та місті виступили почесний член «Просвіти» Богдан Радиш, Тадей Яницький, Анна Богдан, Зеновій Библюк, Володимир Козьменчук, Володимир Тутуруш, Роман Кабин, представник районної державної адміністрації Василь Глібчук.

Учасники круглого столу ухвалили звернення до владних структур щодо поліпшення мовно-рекламного стану в районі, про публікації в газеті «Гуцульський край» з питань нормативного вживання української мови.

Богдан ГЛІБЧУК

НЕЗАБУТНІ

СВІТИЛА ІНШИМ, ЗГОРАЮЧИ САМА

Вийшла у світ книга спогадів про незабутнього лікаря, добру й велику людину – Марію Гладун.

Хочемо розповісти читачам про незвичайну книжку – письменники, як правило, таких книжок не пишуть, бо кожен письменник має своє «хобі» – він хоче, перш за все, здивувати, заінтриґувати читача якимсь карколомним сюжетом, неординарними героями і різноманітними вигадками, які не йдуть від реального людського життя, а тому не можуть нам, читачам, відкрити справжні моральні й духовні цінності, носіями яких є, часом скромні за натурою, але великі у своїх ділах, вчинках та звичайній для них (а недосяжній для сотень і тисяч людей) роботі люди.

Якраз про таку Людину розповідає книга «Повернулась із вічності». Так само незвичайна її назва, в ній схована алегорія, символіка й нерозгадана таїна. А героїня книжки – Марія Гладун (дівоче прізвище – Слободян), лікар-кардіохірург, доцент Івано-Франківського медичного інституту (тепер – медичний університет), кандидат медичних наук. Народилась на славному Покутті, в містечку Заболотів, а жила й працювала в Івано-Франківську. Людина доброго й великого серця, високої мудрості й моралі, лікар від Бога, як її називали і колеґи по роботі, і сотні вдячних людей, яким вона повернула здоров'я, а то й життя.

На жаль, прекрасні люди відходять від нас. 2009-й рік є вже десятим роком, як перестало битися серце Марії Гладун в її сімдесятий квітучий вересень життя. Але пам'ять про неї жива серед нині сущих, зокрема, тисяч колишніх студентів-медиків, яких вона навчала впродовж десятиліть, і в них, напевно, вже внуки стали лікарями, тож і вони мусили чути від батьків-медиків розповіді про дивовижну жінку-хірурга, яка вчила мистецтву хірургії їхніх батька чи маму й благословила на цей нелегкий відповідальний, але конче потрібний фах-спеціальність у нинішньому світі. Таких людей не забувають.

Ми були особисто знайомі з цією неординарною дивовижною жінкою, прекрасно знаємо її чоловіка Ярослава Гладуна – мудрого, який знає про все, що варто знати інтеліґентній, високоосвіченій людині-українцеві, і, зокрема, про незліченну флору – лікарські рослини цілої України.

Книга «Повернулась із вічності» – це творчий задум Ярослава Гладуна, щоб ім'я дорогої подруги його життя Марії увічнити спогадами сучасників Марії Іванівни. Задум цікавий, бо автори – не знайомі між собою люди різних професій, різного віку і світосприймання, тож кожен по-своєму сприймав пані Марію, бачив у ній найсуттєвіше, що радувало його, що викликало, може, і щиру заздрість, але від цього героїня ставала ще ріднішою, а для декого – навіть мамою! Чи це не було великою радістю і щастям для Марії Гладун?!

Переповідати зміст публікацій, з яких складається книжка «Повернулась із вічності», було б зайвим – читач про все довідається сам, якщо йому пощастить придбати книжку. Хочемо лише повторити знане всім медикам давнє латинське прислів'я: «Allis inserviendo, consumor», тобто служити-світити іншим, згораючи самому. Такою зорею, таким життєдайним сяйвом була Марія Гладун.

Богдан ВІВЧАР, Роман ФЛИС,
журналісти, літератори

ДУХОВНЕ

Я – ХЛІБ ЖИТТЯ

Я була вродливою дівчиною – каже Зіна. Все в житті мені легко вдавалося. Хлопці біля мене вилися, як барвінок, а я була гордячкою. Нікого не любила. А коли зустріла Бориса, то першою моєю думкою було: мені б такого чоловіка. І що дивно, як потім з'ясувалося, він подумав у мить зустрічі: мені б таку дружину. Ото невдовзі й побралися, хоча чоловік хворів цукровим діабетом. Не раз нарікала, чого мені доля послала слабого, за що? Незабаром з'явився синочок Василько. Нашій радості не було меж. Жили заможно. Свекор – перший у селі майстер, мав золоті руки. Церкву збудував і нашу хату. Та що там казати, немає в селі будинку, де б не було вікон, дверей, даху чи підлоги, зроблених його руками. Майже всі гроші йшли на лікування Бориса. Підступна хвороба прогресувала, хоча чоловік не пив, не палив, ходив до церкви, був чесним, гарним сім'янином і щирою людиною. Та змушений був часто проходити курс лікування в обласній лікарні.

Пам'ятаю, була пізня весна: все цвіло, пахло, пташки співали, бджоли бриніли. Божа благодать. Я поїхала до чоловіка в лікарню, а лікар сказав мені страшні слова: «Забирайте його, ми не можемо нічого зробити».

Зібрала я чоловікові речі, вийшли ми у скверик біля лікарні, сіли на лавку й плачемо обоє. Аж підходить до нас незнайома жінка й питає: «Молоді люди, така краса навкруги, а ви плачете. Це гріх». – А я у відповідь: «Біда в нас. Виписали чоловіка з лікарні, а він нічого не може їсти». – На це жінка спокій-но: «А ви знаєте, що є той, хто є хлібом життя, про нього в Біблії написано. Шукайте Його. Хто Його знайде й буде споживати, житиме вічно».

Я, звичайно, забула ту розмову. Приїхала додому. Зір у чоловіка падав, самопочуття погіршувалося. Десь за тиждень, коли він упав посеред кімнати непритомний і я його ледве відтрясла, згадала ті слова. Взяла до рук Біблію, почала читати. «Та ж тут про тебе написано», – сказала чоловікові. Ми почали молитися. Кожного дня читали Біблію. Коли щось не розуміла, Борис мені тлумачив. Я падала на коліна й просила: «Боже, якщо Ти є, дай якийсь знак. Скажи, за що такі випробування».

Ми далі читали Святе Письмо й молилися. І, о диво! Чоловік почав прозрівати. Він уже сам читав, став краще їсти. Бог подарував йому ще чотири роки життя. За цей час ми стільки збагнули, навчилися й переосмислили. Я ставила запитання священикам, віряанам і записувала їхні відповіді. У мене були списані товсті зошити. В цей важкий час і прикрощі на роботі спіткали мене, але з Божою допомогою все владналося.

А ще, знаєте, мій чоловік був хрещений Святим Духом. А це – найвища Божа нагорода. Одного разу, коли ми молилися, він нараз почав співати таким чистим голосом, хоча раніше того не вмів, до того ж на різних мовах. Сльози радості котилися по моєму обличчю. «Дякую, Тобі, Всевишній, за Твоє благословення!» – вигукнула.

А Борис розповідав потім, що таке велике блаженство пережив у ту мить, наче небо відчинилося і світло прошило все його єство, а потім воно наповнило його таким теплом і миром, що словами не передаси. Жодна земна насолода не вартує однієї краплі того вищого, духовного, повноти тієї втіхи. Я знаю, що мій чоловік тепер на небі, і я спокійна. Він відчув живого Бога. Я колись жила, наче заєць під кущем, усього боялася, тремтіла. Хоч на вигляд була впевненою, в душі панувала постійна тривога. А тепер там – мир і спокій.

Я попрощався з Зіною. «Хай Вас Бог благословляє, – сказала вона. – Я розповіла це не заради себе, а для слави Господньої, для навчання гордих».

Зі слів Раїси Обшарської записав
Михайло РУДКОВСЬКИЙ

З ПОШТИ

ВЧИНІТЬ, ЯК Я...

Минув рік, як я був у Санкт-Петербурзі. Отож на день народження Т. Г. Шевченка вважав доцільним принести квітку до пам'ятника генію України та засвітити свічку. Але було це ризиковано, бо на той час еміґраційна служба Росії влаштувала полювання на вихідців з України. Тож довелося цілий день спілкуватися з міліціонерами, вихідцями з Херсонщини та Вінничини, які стояли на чатах. На моє запитання «Хто для вас Тарас Шевченко?», вони відповіли, що в Росії його не визнають. Я був шокований. Пішов у музей художника Брюллова і там дізнався, що він – вихідець з Франції, оскільки його батько Павло переїхав у Санкт-Петербурґ. З цього я зробив висновок, що в генах художника, який викупив нашого юного кріпака Тараса Шевченка, були закладені європейські цінності – він не був корінним росіянином.

Відтоді маю велике бажання віддячити французькому народові за їхнього земляка Павла Брюллова, що правильно виховав свою родину на користь людства та розвитку мистецтва, зокрема, малярства. Також хочу віддячити російському народові за те, що Санкт-Петербурзька художня академія прийняла нашого земляка на навчання й надала йому статус академіка художнього мистецтва.

Я один у нашому краї, а може, й в Україні, маю здібності власноруч виготовляти старі забуті вироби ґужового транспорту. Ці вироби: карети-тачанки, диліжанси й чумацькі вози довговічно і безпечно служитимуть людям довгі роки. Зараз за свої кошти виготовляю копію карети, яку бачив Т. Шевченко, що використовувалась на коронації цариці Катерини. Планую виготовити копію карети французького короля, яку на той час міг бачити батько художника Брюллова, який викупив нашого генія з кріпацтва. А ще виготовляю дерев'яні колеса до карет і возів так, як мене вчили родичі й друзі мого покійного батька Івана Гуменюка з села Старий Лисець Тисменицького району. Він мені змалку дав зрозуміти, що це ремесло не кожному дано, а оскільки я здібний, то тоді, у 1969 р., був помічником старого майстра-стельмаха Павлюка. У шістнадцять років я сам зробив першу бричку й возив дітей по міському парку. А з проголошеням незалежності й відновленням «Просвіти» вступив у її лави. Тим, хто поділяє мої думки, раджу чинити так, як я, – вступити в члени «Просвіти» і своїми справами та членськими внесками підтримати її діяльність.

З повагою до вас син України,
який народився в Іркутську,
Михайло ГУМЕНЯК